

ABCDE methode

Veilige
situatie?

Treat first what kills first

▼ Y

Catestrofale
bloeding?

N

Bewustzijn?

Y

ABCDE

▼ Y

(C) ABCDE

Y

Ademhaling?

N

Reanimatie

▼ N

Basisprincipes

- Zorg voor (eigen) veiligheid
- Indien nodig alameer hulpdiensten (112)
- Let op nek- / wervelletsel » fixeren
- Beoordeel toestand slachtoffer; vraag, luister, kijk, onderzoek, observeer, voel, ruik
- Vermijd besmetting
- Houd eigen emoties onder controle en houd rekening met emotionele reacties (achteraf)
- Stel hulpvrager gerust en laat hem niet alleen
- Houd omstanders op een afstand en zorg voor beschutting (privacy) van de hulpvrager

ABCDE methode

A **Airway: Ademweg**

- Ademweg vrijmaken
- In/uitwendige oorzaken van ademweg-obstructie
- Heesheid, rochelen, snurken, hoesten
- Voelen mond/neus naar luchtbeweging
- Manuele fixatie hoofd, (trauma) chin-lift, stabiele zijligging

B **Breathing: ademhaling**

- Ademhaling controleren
- Gezichtskleur, steekwonden, transpiratie
- Ademarheid, patroon, bijgeluiden
- Voelen ademhalingsbewegingen; diepte, symmetrie, snelheid, regelmaat, volume
- Rustige omgeving met goede ventilatie

C **Circulation: circulatie / bloedingen**

- Pols controleren, behandel bloedingen
- Kleur (bleek, roodheid), transpiratie, ernstig bloed en/of vochtverlies
- Pijn op de borst? Hartproblemen?
- Pols; snelheid, regelmaat, volume
- Circulatie inefficiënt bij hartslag >100 p/m
Bloedverlies stelpen

ABCDE methode

D **Disability: bewustzijn**

- Bepaal bewustzijn; AVPU / EMV
- Alert, bewust van zijn omgeving, pupillen
- Vocal, reageert op aanspreken
- Pain, reageert alleen op pijnprikkels
Unresponsive, geen enkele reactie
- Bij U altijd stabiele zijligging gebruiken
FAST-test; Face, Arm, Speech, Time

E **Exposure / Environment: omgeving**

- Controleer zichtbare letsels
- Huid verkleuring, gezwel, bloeding, breuk,
gewrichts-, thermischletsel, achterzijde
- Luisteren naar hulpvrager, pijnlocatie
- Meet temperatuur
- Respecteer de privacy van hulpvrager
Hulpvrager afschermen en/of toedekken

Vervolg stappen

1. Nagaan overgeslagen items
2. Vaststellen veranderingen in ABCDE
3. Herbeoordeling ABCDE
4. Top-teen onderzoek
5. Noteer AMPLE gegevens; Allergies, Medicine, Past, Last meal, Event

Overdracht

Overdracht individuele hulpvrager

- S Situation: situatie**
wie (jij, hulpvrager), waar (locatie), wanneer, wat (ongevalmechanisme), ernst, ABCDE
- B Background: achtergrond**
ziektegeschiedenis, AMPLE;
allergies, medicine, past, last meal, event
- A Assesment: beoordeling**
situatie beoordeling, behandeling tot nu toe
- R Recommendation: aanbeveling**
voorstel behandeling; verwijzing; overdracht
- R Repeat: herhaal** t.b.v. misverstanden
- R Response: vragen** eventuele vragen

Overdracht grootschalig incident

- M Major incident** aangeven grootschalig incident
- E Exact location** aangeven exacte locatie
- T Incident type** schietpartij, verkeersongeval?
- H Hazards** potentiële (aanwezige) gevaren?
- A Access** beste aanrijroute?
- N Number** #levensbedreigende slachtoffers?
- E Emergency services** aanwezige hulpverleners?

EMV / Normaalwaarden

Glasgow coma scale

Openen ogen	Niet	1
	Bij pijnprikkels	2
	Bij aanspreken	3
	Spontaan	4
Motorische reactie	Geen	1
	Strekkramp bij pijn prikkel	2
	Buigt bij pijn prikkel	3
	Trekt terug bij pijn prikkel	4
	Lokaliseert pijn	5
	Voert opdracht uit	6
Verbale reactie	Geen	1
	Onverstaanbare geluiden	2
	Inadequate woorden	3
	Verwarde zinnen	4
	Helder gesprek voeren	5

Normaalwaarden

Leeftijd	Ademfrequentie	Hartfrequentie
< 1	30 - 40	110 - 160
1 - 2	25 - 35	100 - 150
2 - 5	25 - 30	95 - 140
5 - 12	20 - 25	80 - 120
> 12	15 - 20	60 - 100

Alcohol en drugs

Veiligheid

- Houd armlengte afstand tot hulpvrager totdat situatie is bevestigd als veilig
- Let op gemoedstoestand van hulpvrager
- Doe geen onverwachtse dingen

Behandeling

- Stel je duidelijk en expliciet voor als hulpverlener
- Zorg voor prikkelarme, (koele), rustige omgeving
- Monitor vitale functies (ABCDE)
- Laat hulpvrager niet alleen
- Laat hulpvrager eventueel zelf braken
- Ga uit van belevingswereld hulpvrager
- Geef hulpvrager gevoel van controle
- Behandel altijd door 2 hulpverleners i.v.m. verstoord interpretatievermogen van hulpvrager

Vragen

- Naam, geboortedatum, postcode?
- Welke middel(en) genomen? Wanneer ingenomen?
- Wanneer zijn klachten begonnen, verloop?
- Welke verschijnselen constateer je?
- Eerder gebruikt, effect nu anders?
- Voedingspatroon van de afgelopen 24 uur?
- Medicijn gebruik? Bekend met bepaalde ziektes?
- Onder behandeling van een arts of instelling?
- Informeer bij vrienden / omstanders

Noodsignalen

- Belemmerde luchtweg
- Ademhalingsstoornissen
- Epileptische insult(en)
- Bewustzijnsverlies
- Hartritmestoornis; onregelmatig / snelle pols
- Pijn op de borst
- Onderkoeling; $< 35\text{ }^{\circ}\text{C}$
- Oververhitting; $> 40\text{ }^{\circ}\text{C}$
- Uitdroging
- Overgevoelighedsreactie; huiduitslag, zwellingen, piepende ademhaling
- Opwindingsdelier; ongerichte agressie, verwardheid, geen contact mogelijkheid
- Psychotisch risicogedrag / achterdocht

Psychische beoordeling

- Bewustzijn; aanspreekbaar, suf, afwezig, weet wie hij / zij is, slaperig
- Denken; wanen, achterdocht, verward
- Stemming; hyperactief, rusteloos, extreem vrolijk of vlak, somber, wisselend
- Gedrag; meegaand, paniekerig, overmoedig, agressief, boos, verward, angstig

Alcohol en drugs

Soorten drugs en werkingsduur

Stimulerende middelen	Speed	4 - 8 uur
	XTC	4 - 6 uur
	Cocaïne snuiven	30 - 45 min
	Cocaïne roken	10 - 15 min
	Cocaïne spuiten	10 - 20 min
	Smart enegizers	5 - 12 uur
Tripmiddelen	Cannabis	2 - 3 uur
	LSD	8 - 12 uur
	Mescaline	8 - 12 uur
	Paddo's	4 - 6 uur
	Truffels	4 - 6 uur
	Lachgas	enkele minuten
Verdovende middelen (Opiaten)	Alcohol	2 - 48 uur
	GHB	1 - 3 uur
	Heroïne	4 - 6 uur
	Methadon	20 - 32 uur
	Morfine	6 - 8 uur
	Kalmeringsmiddelen	2 - 48 uur

Middelen en psychische verschijnselen

	Alcohol	Speed	Cocaine	XTC	Cannabis	LSD / Padlo's / Truffels	GHB	Kalmeringsmiddelen	Opiaten
Achtervolgingswaan	⊙	⊙	⊙	⊙		⊙			
Angst	⊙	⊙	⊙			⊙	⊙		
Agressiviteit	⊙	⊙	⊙			⊙			
Desoriëntatie	⊙					⊙	⊙		
Zintuiglijke waarneming		⊙		⊙		⊙			
Hallucinaties	⊙	⊙	⊙			⊙			
Onrust / opwinding	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙			⊙
Paniek		⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙		
Verwardheid					⊙	⊙			
Vreetkick					⊙				
Wanen	⊙	⊙	⊙			⊙			
Woordenvloed		⊙	⊙						

Lichamelijke verschijnselen

Ademhalingsremming	⊙					⊙		⊙	⊙
Beven / trillen	⊙	⊙	⊙	⊙					
Bewusteloosheid	⊙						⊙	⊙	⊙
Bloeddrukverhoging	⊙	⊙	⊙	⊙					
Bloeddrukverlaging				⊙			⊙	⊙	⊙
Braken	⊙			⊙	⊙	⊙			⊙
Epileptische verschijnselen	⊙		⊙	⊙		⊙		⊙	
Lage lichaamstemperatuur	⊙								
Hoge lichaamstemperatuur		⊙	⊙	⊙					
Onzeker lopen	⊙				⊙	⊙	⊙	⊙	⊙
Trage polsslag	⊙	⊙	⊙	⊙		⊙	⊙		
Snelle polsslag					⊙		⊙	⊙	⊙
Vernauwde pupillen	⊙	⊙	⊙	⊙		⊙	⊙		
Wijde pupillen	⊙			⊙			⊙		⊙
Rode ogen					⊙				
Rusteloosheid	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙			
Sufheid	⊙				⊙		⊙	⊙	⊙
Transpiratie	⊙	⊙	⊙	⊙		⊙	⊙		

Portofoon

- Controleer na ontvangst werking + kanaal
- Luister altijd mee; iemand kan je oproepen
- Wacht twee seconden voor spreken
- Communiceer rustig, duidelijk en beknopt
- Benoem geen letsels of persoonsgegevens
- Ter plaats; geef binnen 2 min. sitrap

NATO alfabet

A	Alpha	N	November	1	Eén
B	Bravo	O	Oscar	2	Twee
C	Charlie	P	Papa	3	Drie
D	Delta	Q	Quebec	4	Vier
E	Echo	R	Romeo	5	Vijf
F	Foxtrot	S	Sierra	6	Zes
G	Golf	T	Tango	7	Zeven
H	Hotel	U	Uniform	8	Acht
I	India	V	Victor	9	Negen
J	Juliet	W	Wiskey	0	Nul
K	Kilo	X	X-ray		
L	Lima	Y	Yankee		
M	Mike	Z	Zulu		

Portofoon

- HIER U1, OVER
- HIER CP, GEEF BERICHT, OVER
- HIER U1, MELD ZICH IN HET NET, OVER
- HIER U1, OP POSITIE, OVER
- HIER U1, NOTEER, OVER
- HIER U1, U1 MELDT ZICH (TIJDELIJK) UIT HET NET, OVER

HIER	Hiermee maak je jezelf bekend
OVER	Einde van dit bericht
UIT	Einde van dit gesprek
POSITIE	Geef je positie, gebruik referentiepunten
GEEF BERICHT	Je kan je bericht nu doorgeven
BERICHT BEGREPEN	Je bericht is begrepen
HERHAAL	Verzoek om bericht te herhalen
HERSTEL	Om een fout of vergissing te corrigeren
NOTEER	Bericht moet opgeschreven worden
WACHT	Wacht tot volgende oproep
UIT HET NET	Eindigen van je bereikbaarheid
SPOED	Zeer noodzakelijk bericht
SITRAP	Situatie rapportage

Feedback geven

1. Beschrijf concreet gedrag
Ik zag dat je zojuist te laat was.
2. Beschrijf het gevoel wat dat gedrag oproept
Dit geeft mij het gevoel dat je de regels niet serieus neemt.
3. Beschrijf het effect wat dat gedrag op je heeft
Het is moeilijker om je te vertrouwen m.b.t. de gemaakte afspraken.
4. Vraag of de ander zich daarin kan vinden
Kun je je vinden in wat ik zeg?
5. Vraag of vertel de ander wat er gedaan kan worden om het op te lossen of overeenstemming te komen
Ik wil graag dat je op tijd komt vanaf nu. Hoe kunnen we dit bewerkstelligen?

Feedback ontvangen

1. Luister en vraag om verdere verduidelijking
2. Spreek waardering uit voor het geven van feedback
3. Geef aan of jij je hierin herkent
4. Vertel wat je gaat doen om het op te lossen

Brand blusmiddelen

Blusmiddel	Brandklasse	Water	Sproei Schuim	Poeder	CO ₂	Chemisch Schuim
Vaste stof <i>hout papier</i>						
Vloeistof <i>verf benzine</i>						
Gas <i>butaan propan</i>						
Metaal <i>lithium kalium</i>						
Elek- triciteit						
Vet <i>Pan frituurvet</i>						
		Niet gebruiken op vloeistoffen en elektriciteit	Niet gebruiken bij elektriciteit	Veilig tot 1000 volt	Veilig voor lage als hoge voltages	Gebruik bij extreem hoge temperaturen

Gevarendiamant

Ontvlambaarheid / explosiviteit

4. Onder 22 °C
3. Onder 37 °C
2. Tussen 37 °C en 93 °C
1. Boven 93 °C
0. Niet ontvlambaar

Gezondheid

4. Dodelijk
3. Extreem gevaarlijk
2. Gevaarlijk
1. Licht gevaarlijk
0. Geen risico

Stabiliteit / reactiviteit

4. Zeer explosief
3. Explosief bij schok / °C
2. Heftige chemische reactie
1. Onstabiel bij hoge °C
0. Stabiel

Bijzondere aanduidingen

- W** Reageert met water
- OX** Oxidator
- SA** Verstikkend gas
- COR** Corrosief, sterk zuur of base
- ACID** Corrosief zuur
- ALK** Corrosief base
- BIO** Biologisch gevaar
- POI** Giftig
- CRY** Cryogeen
- Radioactief

Gevaarsidentificatie

1ste getal; belangrijkste gevaar

2de / 3de getal; bijkomend gevaar, versterking

268

Gevaarsidentificatienummer (GEVI)

1203

Stofidentificatienummer (UN / STID)

UN nummer < 1000 » ontplofbare stof

Betekenis GEVI nummer

2. Gevaar voor vrijkomen gas
3. Brandgevaar (vloeistof of gas)
4. Brandgevaar (vaste stof)
5. Oxiderende stof
6. Giftig of besmettingsgevaar
7. Radioactief
8. Bijtend
9. 1ste cijfer? Andere; bijvoorbeeld milieugevaarlijk
9. 2de, 3rde? gevaar spontane reactie
0. Geen betekenis
- X. Gevaarlijke reactie met water

Betekenis UN nummer

Getal van 4 cijfers dat een gevaarlijke stof identificeert
Nummer opzoeken op internet of applicatie

Gevaarssymbolen

Explosief

Ontvlambaar

Oxiderend

Gassen onder
druk

Corrosief
bijtend

Giftig

Irriterend
sensibiliserend
schadelijk

Lange termijn
gezondheids-
gevaarlijk

Gevaarlijk voor
het (aquatisch)
milieu

Gevaarsetiketten

1.1-3

1.4-6

2.1

2.2

2.3

3.1

4.1

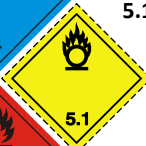
4.2

4.3

5.1

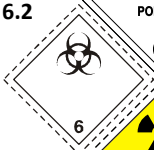
5.2

6.1

6.2

7

8

9

Klasse 1 - Explosieven

- 1.1. Gevaar voor massa-explosie
- 1.2. Gevaar voor scherfwerking
- 1.3. Gevaar voor brand
- 1.4. Gering gevaar voor explosie
- 1.5. Zeer ongevoelig, wel gevaar voor massa explosie
- 1.6. Uiterst ongevoelig, gering explosie gevaar

Klasse 2 - Gassen

- 2.1. Brandbare gassen
- 2.2. Verstikkende gassen
- 2.3. Giftig gassen

Klasse 3-4 - Brandbare vloeï- en vaste stoffen

- 3.1. Brandbare vloeistof
- 4.1. Brandbare vaste stof
- 4.2. Voor zelfontbranding vatbare stoffen
- 4.3. Stoffen die met water brandbare gassen ontwikkelen

Klasse 5 - Oxiderende stoffen

- 5.1. Oxiderende stoffen
- 5.2. Organische peroxiden

Klasse 6 - Giftige en infectueuze stoffen

- 6.1. Giftige stoffen
- 6.2. Infectueuze stoffen

Klasse 7 - Radioactieve stoffen (alfa, beta, gamma)

Klasse 8 - Bijtende stoffen (corrosief, zuren, basen)

Klasse 9 - Diverse gevaarlijke stoffen (milieu, accu, ...)

Waarschuwingen

General warning sign

Floor level obstacle

Explosive material

Drop (fall)

Radioactive material

Biological hazard

Laser beam

Low temperature

Non-ionizing radiation

Slippery surface

Magnetic field

Electricity

Waarschuwingen

Industrial vehicles

Overhead obstacles

Overhead load

Risk of fire

Toxic material

Sharp elements

Hot surface

Corrosive substance

Automatic startup

Crushing of hands

Crushing

Counter rotating rollers

Waarschuwingen

Battery charging

Optical radiation

Oxidizing substance

Pressurised cylinder

Hand crushing

Hand crushing

Rapid movement of
workpiece

Falling objects

Asphyxiating
atmosphere

Electro static discharge

Explosive atmosphere

Carbon dioxide

